

متن پرسش

باسمه تعالی. سلام علیکم: قال امام باقر (ع): خداوند در روز قیامت برای حسابرسی بندگان به میزان عقلی که در دنیا به آنان داده باریک بینی می‌کند. کافی ج ۱ ص ۱۰۱. منظور از دادن در این حدیث با مباحث معرفتی شرح داده شده توسط شما که می‌فرمایید «ربنا الذی اعطی کل شی الخلقه» چگونه قابل جمع است؟ دادن یعنی چه؟ باریک بینی یعنی چه؟ در حالی که شما در بحث معاد ضربه زدن به کسی که بگوید مردم می‌گفتند اینگونه است را توسط نکیر و منکر می‌فرمایید و حتی بحث سعد معاذ هم با آن مقامش قابل بحث است. ۲. آیا شما بحث وجود ذات ممکن مد نظرتان است و حدیث اعمال بر پایه اختیار فرد را متذکر است؟ ۳. بحث فطرس ملک با بحث مجرد بودن و اختیار نداشتن چگونه شرحی دارد؟ ۴. در دیدار مقام معظم رهبری حفظه الله با همسر شهید هسته ای به عنوان دلگرمی و بشارت فرمودند هنگامی که شهید خونس بر زمین ریخته می‌شود در همین نشئه می‌بیند که فرشتگان به سوی او می‌آیند و او را مسرور می‌کنند و حتی حضرت آقا فرمودند با همین چشم مادی و با دست اشاره به چشمشان کردند. منظور از چشم مادی و در همین نشئه در این فرمایش چیست؟ در حالی که بحث مجردات با وسیله مادی دیده شدن و اشاره به چشم مادی کمی مبهم است.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱ و ۲- این دو موضوع قابل جمع است زیرا باز به همان اندازه که خداوند به آن‌ها فهم و عقل داده است خلقت آن‌ها را دیده و در نظر گرفته است و آن‌ها به همان اندازه‌ی عقل‌شان باید توحید را دنبال کنند و اگر به آن پشت کردند و تحت تأثیر عقاید مردم زمانه قرار گرفتند با آن‌ها برخورد خواهد شد. ۳- آیت‌الله جوادی در درس خود می‌فرمودند: قضیه‌ی فطرس ملک مبنائاً و بنائاً آب زیرش می‌رود. یعنی نه از نظر سند معتبر است و نه با مبانی عقلی و قرآنی مطابق است ۴- ما در برزخ و قیامت هم با همین چشمِ نفس خود می‌بینیم، منتها در آن شرایط با ابزار مناسب آن شرایط. موفق باشید